

KAIROS PALESTINA

Ett sanningens ögonblick

**Ett ord av tro, hopp och kärlek
från hjärtat av palestinskt lidande**

2009

Första tryckningen

Patriarker och kyrkoledare i Jerusalem

Vi har hört våra barns rop.

Vi, patriarker och kyrkoledare i Jerusalem, har hört det hoppets rop som våra barn sänt ut i dessa svåra dagar i vilka vi fortsatt lever i detta heliga land. Vi stöder dem och står vid deras sida i deras tro och deras hopp och deras kärlek och deras syn på de händelser som vi upplever. Vi stöder också deras uppmaning, riktad till alla våra troende och till de israeliska och palestinska ledarna och till det internationella samfundet och till världens kyrkor, att påskynda förverkligandet av rättvisa, fred och försoning i detta heliga land.

Vi ber Gud för alla våra barn om all välsignelse och ett överflöd av kraft till att delta på ett effektivt sätt i uppbyggandet av ett samhälle där kärlek och lugn och rättvisa och fred råder.

His Beatitude Patriarch Theophilos III, Greek Orthodox
His Beatitude Patriarch Fouad Twal, Latin Church
His Beatitude Patriarch Torkom Manougian, Armenian Orthodox
Very Revd Father Pierbattista Pizzaballa, Custody of the Holy Land
H.E. Archbishop Dr Anba Abraham, Coptic
H.E. Archbishop Mar Swerios Malki Murad, Syrian Orthodox
H.E. Archbishop Paul Nabil Sayah, Maronite
H.E. Archbishop Abba Mathaious, Ethiopian
H.E. Archbishop Joseph-Jules Zerey, Greek Catholic
Bishop Gregor Peter Malki, Syrian Catholic
Bishop Munib A. Younan, Lutheran
Bishop Suheil Dawani, Anglican
Bishop Raphael Minassian, Armenian Catholic

Jerusalem - 15 december 2009

Kairos Palestina

Detta dokument är de kristna palestiniernas ord till världen om det som sker i Palestina. Det har skrivits i ett ögonblick i vilket vi önskar se Guds välbehag framträda i detta heliga land och i de lidanden som vi genomgår. I denna anda frågar dokumentet det internationella samfundet om ett **sanningens ögonblick**¹ inför det som det palestinska folket möter av förtryck och fördrivning och lidande och uppenbart rasistiskt åtskiljande [= apartheid] sedan mer än sex decennier. Detta är ett kontinuerligt lidande som pågår medan det internationella samfundet hör och ser, och tiger med sin kritik av ockupationens stat – Israel. Vårt ord är ett rop av förväntan och hopp, i uppriktig kärlek förenad med vår bön och vår tro på Gud. Vi riktar det först till oss själva och sedan till alla kyrkor och kristna i världen. Vi vill att de tar ställning mot förtrycket och det rasistiska åtskiljandet, och uppmanar dem att agera för den rättvisa fredens sak i vår region. Vi uppmanar dem att åter granska varje teologi som rättfärdigar brotten som begås mot vårt folk och som rättfärdigar dödande och fördrivning och stölden av dess mark.

Vi kristna palestinier förkunnar i detta historiska dokument att den militära ockupationen av vårt land är en synd mot Gud och människorna, och att den teologi som rättfärdigar denna ockupation är en förvirrad teologi mycket långt från de kristna lärorna. Detta eftersom den sanna kristna teologin är en teologi av kärlek och solidaritet med den förtryckte och en kallelse till att förverkliga rättvisa och jämlikhet mellan folken.

Detta dokument är inte hastigt tillkommet eller produkten av en tillfällighet. Det är inte heller ett spekulativt teologiskt studium eller ett politiskt papper. Det är ett dokument som kommer ur tro och arbete. Dess betydelse består i att det uppriktigt uttrycker detta folks hemsökelse och dess syn på den historiska fas som vi upplever. Det är av profetisk karaktär och förkastar sakernas tillstånd. Det framför entydigt i djärvhet en lösning som kommer att leda till en rättvis och bestående fred, nämligen ett upphörande av den israeliska ockupationen av den palestinska marken och alla former av rasistiskt åtskiljande, och ett upprättande av den palestinska staten och dess huvudstad Jerusalem. Dokumentet är en uppmaning till Israel att hålla igen förtrycket som det lägger på oss och sätta en gräns för det. Det är en uppmaning till

¹ Ordet *waqfa* associerar till att man stannar till på färden. Det används också metaforiskt; en paus för eftertanke.

folken och de politiska ledarna att sätta press på Israel och att vidta legala åtgärder för att få slut på dess dominans och dess förakt för internationell lag. Dokumentet hävdar att icke-våldsmotstånd mot detta förtryck är en rätt och plikt för alla palestinier.

De som står för detta dokument har arbetat under mer än ett år, i bön och diskussion, vägleda av sin tro och sin kärlek till sitt folk. Många andra, palestinier, araber och internationella, har rådfrågats i fastställandet av dokumentet i dess nuvarande form. De som skrivit är tacksamma för deras solidaritet med oss.

Vi kristna palestinier hoppas att detta dokument blir en hävstång för alla fredsälskandes ansträngningar i världen, och då särskilt för våra kristna systrar och bröder. Vi hoppas dokumentet, liksom Sydafrikas välkända dokument som kom fram 1985, blir mottaget med välkomnande och stöd, och att det blir ett verktyg för kampen mot förtrycket och ockupationen och det rasistiska åtskiljandet.

Ty denna befrielse är till nytta för regionens alla folk utan undantag, eftersom problemet inte bara är politiskt; utan även en fråga om att människan föröds.

Vi ber Gud att inspirera oss alla, och inte minst de ansvariga och beslutsfattarna, att de må söka rättvisa och jämställdhet och förstå att det är den enda vägen till den fred vi söker.

His Beatitude Patriarch Michel Sabbah

His Eminence Archbishop Atallah Hanna

Rev. Dr. Jamal Khader

Rev. Dr. Rafiq Khoury

Rev. Dr. Mitri Raheb

Rev. Dr. Naim Ateek

Rev. Dr. Yohana Katanacho

Rev. Fadi Diab

Dr. Jiries Khoury

Ms. Cedar Duaybis

Ms. Nora Kort

Ms. Lucy Thaljeh

Mr. Nidal Abu El Zuluf

Mr. Yusef Daher

Mr. Rifat Kassis - Coordinator

Anmärkning:

Det är möjligt att återfinna listan över kristna palestinska institutioner och personligheter som skrivit på dokumentet, och översättningar till andra språk på följande nätsida: www.kairospalestine.ps

Denna svenska version av det arabiska originalet är gjord av Svenska kyrkan, Kyrkokansliet, Internationella avdelningen, 751 70 Uppsala. Översättning: Jan Hjärpe. Redigering: Gustaf Ödquist. 2010-03- 24

Ett sanningens² ögonblick.

Ett ord av tro, hopp och kärlek från det palestinska lidandets hjärta

Förord

Vi, en grupp kristna palestinier, sänder idag - efter bön och eftertanke och åsiktsutbyte, i det lidande som vi upplever i vårt land under den israeliska ockupationen - ut vårt rop. Det är ett rop av hopp i frånvaro av allt hopp, förbundet med vår bön och vår tro på Gud, som vakar i sin gudomliga omsorg över alla detta lands invånare. Inspirerade av Guds kärleks hemlighet för alla och hans gudomliga närvaros hemlighet i folkens historia och särskilt i vårt lands historia, är vårt ord idag ett uttryck för vår kristna tro och vår palestinska tillhörighet. Det är ett ord av tro och hopp och kärlek.

Varför nu?

Eftersom vårt palestinska folks tragedi, idag har nått en blockerad väg, då beslutsfattarna nöjer sig med att administrera krisen i stället för att på allvar verka för att lösa den. Detta fyller de troendes hjärtan med sorg och undran: Vad gör det internationella samfundet? Vad gör den politiska ledningen i Palestina och Israel och i Arabvärlden? Vad gör kyrkan? Ty problemet är inte bara politiskt problem. Det är en politik i vilken människan föröds, och detta är en angelägenhet som är viktig för kyrkan. Vi riktar oss till våra bröder, våra kyrkors barn i detta land. Vi riktar också denna vår uppmaning, som palestinier och som kristna, till vår religiösa och politiska ledning, till hela vårt palestinska samhälle, till det israeliska samhället, till det internationella samfundet och till våra bröder och systrar i världens kyrkor.

1. Det aktuella läget

1.1 *"De säger fred, fred, men det är inte fred"* (Jer. 6:14). Alla talar idag om fred och om fredsprocessen i Mellanöstern. Allt detta är intill nu, bara ord, medan verkligheten

² Ordet *ḥaqq* plur. *ḥuqûq*) har flera innebörder som klingar med i texten, där det ibland används i betydelsen "sanning", ibland i betydelsen "rätt", "rättighet" (*ḥuqûq al-insân*, "de mänskliga rättigheterna"). I bestämd form, *al-ḥaqq*, är det även en beteckning på Gud.

i landet präglas av den israeliska ockupationen av de palestinska områdena som berövar oss vår frihet och av allt som följer av denna.

1.1.1 Det är skiljemuren som har rests på palestinska områden och som har konfiskerat en stor del av dessa. Den har förvandlat våra städer och byar till fångelser och skilt dem från varandra och gjort dem till kantoner och spridda fragment. Och det är Gaza, som efter det barbariska kriget som Israel attackerade med i december 2008 och januari 2009, fortsätter att leva under omänskliga förhållanden under kontinuerlig blockad; med dess invånare geografiskt skilda från de övriga palestinska områdena.

1.1.2 Verkligheten är att de israeliska bosättningarna rövar vårt land i Guds namn och i styrkans namn. De kontrollerar våra naturresurser, och berövar hundratusentals palestinier vattnen och odlingsmarkerna och har blivit ett hinder för varje politisk lösning.

1.1.3 Det är förödmjukelsen vid de militära spärrarna som vi oavbrutet är utsatta för i vårt dagliga liv, när vi beger oss till våra arbeten, våra skolor eller våra sjukhus.

1.1.4 Det är skiljandet mellan individer av samma familj, som gör själva familjelivet omöjligt för tusentals palestinier, särskilt i familjer där endast en av makarna bär israeliskt identitetskort.

1.1.5 Själva den religiösa friheten att nå till de heliga platserna har blivit begränsad under föregivande av säkerhetsskäl. Jerusalems heliga platser är förbjudna för många kristna och muslimer från Västbanken och Gaza till och med under högtiderna. En del av våra arabiska präster är dessutom vanligen hindrade att komma in i Jerusalem.

1.1.6 Flyktingarna är en del av vår verklighet. De flesta av dem lever fortfarande i lägren under svåra förhållanden som inte är människovärdiga. Dessa, som har rätt att återvända, väntar fortfarande på sitt återvändande, generation efter generation. Vad kommer att bli resultatet för dem?

1.1.7 De tusentals fångarna i de israeliska fängelserna är också en del av vår verklighet. Israelerna sätter världen i rörelse för att få fri en enda fånge. När skall dessa tusentals palestinska fångar instängda i de israeliska fängelserna bli fria?

1.1.8 Jerusalem är vår verklighets hjärta, och samtidigt en fredssymbol och ett kontroversens tecken. Sedan skiljemuren delar de palestinska områdena fortsätter tömningen av staden på dess palestinska kristna och muslimska invånare. De berövas sina identitetskort, dvs. sin rätt att förbli i Jerusalem, och deras hus rivs eller konfiskeras. Jerusalem, fredsmäklandets stad, har blivit söndringens och fördrivningens stad, och därigenom en orsak till strid i stället för fred.

1.2 En del av denna verklighet är också det israeliska föraktet för internationell lag och dess resolutioner, och den arabiska oförmågan, liksom det internationella samfundets oförmåga att bemöta detta förakt. Också de mänskliga rättigheterna förnedras. Trots många rapporter till lokala och världsvida organisationer för mänskliga rättigheter så fortsätter förtrycket oavbrutet.

1.2.1 Palestinierna inom staten Israel, som är medborgare med rättigheter och skyldigheter har också utsatts för ett historiskt förtryck. Än idag fortsätter denna apartheidpolitik. Också de väntar på att få åtnjuta sina fullständiga rättigheter och att behandlas på samma sätt som alla medborgare i staten.

1.3 Emigrationen hör också till vår verklighet. Frånvaron av varje vision eller gnista av hopp om fred driver de unga, muslimer som kristna i samma mån, till emigration. Så berövas landet sina viktigaste resurser och rikedom, dvs. utbildade ungdomar. Minskningen av antalet kristna särskilt i Palestina är ett farligt resultat av den pågående konflikten, och av den lokala och internationella oförmågan att åstadkomma en lösning på problemet i dess helhet.

1.4 Inför denna verklighet rättfärdigar israelerna sina aktiviteter som självförsvar, inklusive ockupationen, den kollektiva bestraffningen och alla sorters straffåtgärder mot palestinierna. Detta är, enligt vår åsikt, att direkt vända verkligheten upp och ner. Ja, det finns ett palestinskt motstånd mot ockupationen. Men om ockupationen inte fanns, så fanns där inte ett motstånd, inte fruktan och inte någon brist på säkerhet.

Detta är hur vi ser det. Vi uppmanar israelerna att sluta med ockupationen, så kommer de att se en ny värld utan fruktan och utan hot, men med säkerhet, rättvisa och fred.

1.5 Palestiniernas svar på denna verklighet har varit av olika slag: Några svarade med förhandlingar – detta var den officiella palestinska myndighetens ståndpunkt. Men därigenom nåddes inget framsteg i fredsprocessen. Några politiska partiers svar var att ta till väpnat motstånd, något som Israel har använt till att anklaga palestinierna för terrorism. Med detta kunde de utplåna den verkliga innebörden i konflikten, och få problemet att bli ett israeliskt krig mot terrorismen, och inte en fråga om den israeliska ockupationen och det lagliga palestinska motståndet för att sätta en gräns för den.

1.5.1 Katastrofen tilltog genom den inre konflikten mellan palestinierna själva och genom att Gaza åtskiljdes från de palestinska områdena. Det måste sägas att även om splittringen är mellan palestinierna själva, så är det internationella samfundets agerande en huvudorsak till denna. Detta på grund av det internationella samfundets vägran att acceptera det palestinska folkets vilja, så som den hade uttryckts på lagliga demokratiska vägar i valet år 2006. Igen upprepar vi och säger att vårt kristna ord, mitt i allt detta, mitt i vår katastrof³, är ett ord av tro och hopp och kärlek.

2. Ett ord av tro

Vi tror på Gud, och han är en välgörande och rättvis Gud.

2.1 Vi tror på Gud, den ende, skapare av tillvaron och människan. Vi tror på en välgörande Gud som är rättvis och som älskar allt han skapat. Och vi tror att varje människa är Guds skapelse som han har skapat till sin avbild och sin likhet, och att hennes värdighet är från hans värdighet – Han är hög. Denna värdighet är densamma i varje människa. Detta betyder, för oss, särskilt här i detta land, att Gud har skapat oss, inte för att vi skulle gräla och strida, utan för att vi skulle lära känna varandra och ömsesidigt älska varandra och bygga upp landet med vår kärlek och med ömsesidig respekt för varandra.

³ *an,nakba* har blivit ordet för det som drabbade palestinierna vid tillkomsten av staten Israel 1948.

2.1.1 Vi tror också på Guds eviga ord, hans ende son, vår herre Jesus Kristus⁴, som Gud har sänt som en frälsare till världen..

2.1.2 Vi tror också på den helige anden, som följer kyrkan och mänskligheten på deras färd, Han hjälper oss att förstå den heliga Skriften både dess Gamla och Nya testamente, som en enhet, här och nu. Anden förklarar för oss Guds uppenbarelse till mänskligheten i det förgångna, i nuet och i framtiden.

Hur förstår vi Guds ord?

2.2 Vi tror att Gud har talat till mänskligheten här i vårt land: *”Se Gud, sedan han talat till våra fäder för länge sedan många gånger med profeternas tunga. På olika sätt, har han talat till oss i dessa dagar, de sista dagarna, med sin Sons tunga, hans som han gjort till arvinge av allt, och genom vilken han har frambringat världarna” (Hebreerbrevet 1:1-2).*

2.2.1 Vi kristna palestinier tror, liksom övriga kristna i världen, att Jesus Kristus har kommit för att fullborda lagen och profeterna. Han är A och O, begynnelsen och änden. Och i hans ljus och den helige andens vägledning läser vi de heliga skrifterna. Vi mediterar över dem och vi förklarar dem så som Jesus Kristus förklarade dem för de två Emmaus-lärjungarna – så som det står skrivet i S:t Lukas evangelium: *”Och han började med Mose och alla profeterna och förklarade för dem i alla skrifterna det som var speciellt om honom” (Lukas 24:27).*

2.2.2 Herren Kristus kom och förkunnade ankomsten av Guds herravälde⁵ och åstadkom en revolution i mänsklighetens liv och dess tro. Han kom till oss *”med en ny undervisning” (Markus 27:1)* som gav nytt ljus i förståelsen av Gamla testamentet och av det som där handlar om vår kristna tro och vårt dagliga liv, såsom löftena, utkorelsen, Guds folk och landet. Vi tror att Guds ord är ett levande ord som kastar ett särskilt ljus över varje period i historien, så att det förklarar för de troende vad Gud säger till oss här och nu. Därför är det inte tillåtligt att omvandla Guds ord till stelnade bokstäver som deformerar Guds kärlek och hans omsorg om folkens och individernas liv. Detta är misstaget i fundamentalisternas skriftutläggningar som

⁴ *al-masīḥ*, Messias, översätts här genomgående med Kristus.

⁵ *malakūt*, herravälde; eller det konventionella [Guds] rike.

bringar oss död och förödelse, när de förstelnar Guds ord och överlämnar det från generation till generation som ett dött ord, som används som ett vapen i vår nuvarande historia och hindrar vår rätt i vårt land.

Vårt land har ett universellt, allomfattande uppdrag?⁶

2.3 Vi tror att vårt land har ett universellt allomfattande uppdrag. I denna helhet öppnar sig meningen med löftena och landet och utkorelsen och Guds folk till att omfatta hela mänskligheten, med början från alla folk i detta land.⁷ Vi ser i ljuset av den heliga Skrifts läror att löftet om landet inte någonsin var ett tecken för ett politiskt program utan ett förebud för en universell allomfattande frälsning. Det var början till förverkligandet av Guds herravälde över jorden⁸.

2.3.1 Gud sände fäderna och profeterna och apostlarna till detta land för att frambära ett universellt allomfattande budskap till världen. Idag är vi inom det⁹ tre religioner, judendomen och kristendomen och islam. Vårt land är Guds land, liksom världens övriga länder. Det är helgat genom Guds närvaro i det, ty han är ensam den helige och den som helgar¹⁰. Vi som bor i det är förpliktigade att respektera Guds vilja med detta land och befria det från förtryckets¹¹ och krigets onda. Det är Guds land, och det är nödvändigt¹² att det skall vara ett land för försoning¹³ och fred och kärlek. Detta är möjligt att uppnå. Gud har placerat oss i landet som två folk, och han ger oss också förmågan att, om vi vill, leva samman och etablera rättvisa och fred i det och att verkligen göra det till Guds land: *"Landet¹⁴ är Herrens och det som är i det, världen och dess invånare"* (Ps. 24:1).

2.3.2 Vår existens som kristna och muslimska palestinier i detta land är inte en tillfällighet. Den har rötter som är djupt rotade och förbundna genom historia och

⁶ Ordet *risāla* har en rad innebörder som klingar med i dokumentets bruk av ordet: sändning, epistel, budskap, apostolat, uppdrag. Det översätts här med "uppdrag" eller "budskap".

⁷ Ordet *ard* betecknar dels "land", dels "område", dels "jord" (*al-ard* även = hela jorden).

⁸ Se föregående not!

⁹ Kan syfta både på "budskapet/uppdraget" och på "landet"

¹⁰ Eller: den helgade. I ovokaliserad text framgår inte om det är aktiv eller passiv form.

¹¹ Ordet *zulm* har såväl innebörden "förtryck" som "grov orätt". Det översätts ändå här genomgående med "förtryck".

¹² Ordets rot har att göra med det som är en plikt, särskilt en religiös plikt.

¹³ Ordets rot, *slh*, associerar också till "välfärd", "fredsavtal" (*sulh*) och "reform" (*islāh*), en förbättring i förhållande till det läge som råder, att man rättar till något som blivit fel. Guds välvilja och godhet kan också uttryckas med avledning av samma rot

¹⁴ Jfr. not 7.

geografi med detta land, liksom varje folk är förbundet med sitt land där det lever idag. En oförrätt drabbade vår rätt¹⁵ när vi tvingades emigrera. Väst ville kompensera det som man begått mot judarnas rätt i Europas länder, men compensationen sattes på vår räkning och drabbade vårt land. När man försökte rätta till ett förtryck¹⁶ åstadkom man ett nytt förtryck.

2.3.3 Och ovanpå detta så ser vi en del teologer i Väst som försöker ge teologisk och skriftmässig legitimitet åt förtrycket av vår rätt. Och då blir löftena, i enlighet med deras tolkningar, ett hot mot vår existens. Själva "det glada budskapet" i evangeliet blir då för oss "en dödens budbärare". Vi uppmanar dessa teologer att fördjupa reflexionen över Guds ord och att korrigera sina tolkningar så att de ser i Guds ord en källa till liv för alla folk.

2.3.4 Vår förbindelse med detta land är en naturlig rätt¹⁷. Den är inte bara en ideologisk angelägenhet och inte en teoretisk teologisk fråga. Den är en angelägenhet på liv eller död. Det finns den som inte håller med oss utan bara är öppet fientlig mot oss, eftersom vi säger att vi vill leva fria i vårt land. Det är för att vi är palestinier som vi lider av ockupationen av vårt land. Och för att vi är kristna palestinier lider vi av de felaktiga tolkningarna hos en del teologer. I detta läge är det viktigt för oss att vi bibehåller Guds ord, inte som en dödens källa utan som en livets källa, så att "det glada budskapet" förblir "ett glatt budskap" för oss och för alla människor. Inför den som hotar vår existens, såsom kristna och muslimska palestinier, med den heliga Skrift, förnyar vi vår tro på Gud, eftersom vi vet att Guds ord inte kan vara orsak till förödelse för oss.

2.4 Därför säger vi att användandet av den heliga Skrift för att rättfärdiga eller understödja politiska alternativ och ståndpunkter som innebär ett förtryck som påtvingas en människa av en annan eller ett folk av ett annat folk; är att förvandla religionen till en mänsklig ideologi. Det är att skala av Guds ord dess helighet och dess universalitet och dess sanning.

¹⁵ Jfr. not 2.

¹⁶ Jfr. not 11.

¹⁷ Jfr. not 2.

2.5 Till detta säger vi också att den israeliska ockupationen av det palestinska landet är en synd mot Gud och människan, ty den berövar palestiniern hennes grundläggande mänskliga rättigheter, som Gud har givit henne. Den deformerar även Guds avbild i den israel som ockuperar liksom den deformerar Guds avbild i den palestinier som befinner sig under ockupationen. Vi säger att varje teologi som åberopar stöd i den heliga Skrift, eller trosbekännelsen eller historien, för att rättfärdiga ockupationen, är långt från kyrkans lära. Detta eftersom den uppmanar till våld och heligt krig i Guds namn, och gör Gud – hans lov! – underordnad aktuella mänskliga intressen och deformerar hans avbild i människan som samtidigt befinner sig under både politiskt och teologiskt förtryck.

3. Hoppet

3.1 Trots frånvaron av varje gnista av hopp förblir vårt hopp starkt. Det faktiska läget visar inte på någon nära lösning eller ett slut på ockupationen som har tvingats på oss. Ja, initiativen, konferenserna, besöken och förhandlingarna har blivit många, men trots allt detta har ingen som helst förändring skett av vårt läge och vårt lidande. Inte ens den nya amerikanska ståndpunkten som president Obama annonserade, och hans tydliga vilja att sätta en gräns för tragedin, har medfört någon ändring av vår verklighet, eftersom den tydliga och avvisande israeliska responsen till lösningen inte lämnade något rum för hopp. Men trots detta förblir vårt hopp starkt, ty vi har satt vår förväntan till Gud. Han är välgörande¹⁸ och mäktig och kärleksfull mot mänskligheten, och hans välvilja skall en dag segra över det onda som vi befinner oss i. Detta är innebörden i vad S:t Paulus säger: *"Om Gud är med oss, vem är emot oss? . . . och vad skiljer oss från Kristi kärlek, svårigheter eller trångmål eller förföljelse eller svält eller nakenhet eller fara eller svärd? Och som det framgår i Skriften: Se för din skull lider vi döden dagen lång . . . och jag är förtröstansfull att inget skapat, trots dess förmåga, skiljer oss från Guds kärlek"* (Romarbrevet 8:31, 35, 36 och 39).

¹⁸ Jfr. not 13.

Vad betyder hoppet?

3.2 Hoppet i oss är för det första vår tro på Gud, och för det andra våra förhoppningar på en mer fördelaktig framtid. För det tredje betyder det att inte fara efter illusioner, eftersom vi vet att öppningen¹⁹ inte är förestående. Hoppet beror på vår förmåga att se Gud mitt i svårigheten, och på arbetet tillsammans med Guds ande i oss. Denna vision ger oss styrkan till ståndaktighet och fasthet och arbete med att förändra den verklighet som vi befinner oss i. Hopp innebär att inte resignera inför det onda utan att stå upp inför det och att vara ståndaktig i motståndet mot det. Vi ser i det närvarande och i framtiden inte annat än förstörelse och förödelse. Vi ser en stark överlägsenhet och hur denna riktar in sig på ett rasistiskt åtskiljande²⁰ som blir allt större, och som tvingar på oss lagar som förnekar vår existens och vår värdighet. Vi ser förvirring och splittring i den palestinska ståndpunkten. Men trots detta, om vi motstår denna verklighet idag och arbetar med allvar, så åstadkommer vi en förändring så att förödelsen som skymtar inte kommer över oss.

Några hoppets tecken

3.3 Kyrkan i vårt land, dess ledare och dess troende, bär, trots hennes svaghet och hennes splittringar, tecken som stöder vårt hopp. I våra församlingar finns en påfallande livaktighet, och flertalet av våra ungdomar är verksamma apostlar²¹ för rättvisa och fred. Och utöver individernas engagemang så är de olika kyrkliga institutionerna ett tydligt tecken på vår tro, med en närvaro av tjänande, kärlek och bön.

3.3.1 Till hoppets tecken hör också de lokala teologiska centra av religiös och social karaktär, som är många i våra olika kyrkor. Också den ekumeniska andan som - om än fortfarande snubblande - är synlig i de olika mötena mellan kyrkofamiljerna hör till hoppets tecken.

3.3.2 Till detta kan de talrika dialogerna mellan religionerna också läggas. Det är för det första den kristna-islamiska dialogen som omfattar de ledande samt en del av folket. Vi är medvetna om att dialogen är en lång och krävande process som når sin

¹⁹ Eller: lättnaden. Eftersom texten är ovokaliserad framgår det inte om ordet skall läsas *farj* eller *faraj*.

²⁰ Uttrycket återger begreppet "apartheid" i den politiska debatten.

²¹ Jfr. not 6.

fullbordad dag för dag i de lidanden och de förhoppningar vi upplever. Där finns också dialogen mellan de tre religionerna, judendomen och kristendomen och islam, samt ett antal dialoger på olika akademiska eller sociala nivåer. Dessa försöker minska avstånden som ockupationen tvingar på, samt att minska den förvrängning av bilden av människan som finns i hjärtat hos hennes broder.

3.3.3 Till det viktigaste hoppets tecken hör också generationernas uthållighet och den fortsatta hågkomsten av katastrofen²² och dess betydelse, samt deras tro på rättvisan i sin sak.

Även den ökande medvetenheten hos de många kyrkorna i världen, och deras önskan att känna till sanningen om vad som händer här, hör till hoppets tecken.

3.3.4 Dessutom ser vi hos många en beslutsamhet att komma över hatet i det förgångna och nå en beredskap till försoning efter ett upprättande av rättvisan. Den allmänna medvetenheten om nödvändigheten av att upprätta de nationella och politiska rättigheterna för palestinierna har ökat. Judiska och israeliska röster som älskar fred och rättvisa har höjts till stöd för detta och ett allmänt internationellt stöd har förenat sig med dem. Denna rättvisans och försoningens styrka är förvisso fortfarande otillräcklig för att förändra förtryckets verklighet, men den är en kraft som påverkar. Den förkortar tiden för lidandet och påskyndar ankomsten av försoningens era²³.

Kyrkans sändning²⁴

3.4 Vår kyrka är en kyrka av människor som ber och som tjänar. Deras bön och deras tjänst är profetisk och bär Guds röst i nuet och i framtiden. Allt vad som händer i vårt land och med varje människa i det, alla plågor och allt hopp och allt förtryck och all möda att stoppa detta förtryck; allt detta är en del av vår kyrkas bön och av alla organisationers tjänst i den. Vi tackar Gud för att kyrkan höjer sin röst mot förtrycket trots att somliga skulle föredra att hon förblev tyst och drog sig tillbaka²⁵ till sina gudstjänster.

²² *an-nakba*. Jfr. Not 3.

²³ *ahd*. Ordet har en rad betydelser och associationer: förbund, förpliktelse, fullföljande, tid, era, löfte, liksom "testamentet" i sammanställningen Gamla och Nya testamentet.

²⁴ Jfr. not 6.

²⁵ Verbet *qawqa'a* associerar till hur en snigel drar sig in i sitt skal.

3.4.1 Hennes sändning är en profetisk sändning som ska proklamera Guds ord i den lokala kontexten och i de dagliga händelserna med mod och mildhet och fullkomlig kärlek. När hon tar sida, så tar hon sida för den förtryckte och står på dennes sida, så som herren Kristus ställde sig på varje fattigs och syndares sida och bjöd in till omvändelse, till liv och återställande av värdigheten som Gud givit och som det inte tillkommer någon människa att beröva honom.

3.4.2 Kyrkans sändning är att förkunna Guds herravälde, ett välde av rättvisa, fred och värdighet. Vår kallelse som levande kyrka är att vittna om Guds välbehag och människans värdighet. Vårt uppdrag är att be och göra vår röst hörd som profeterar om ett nytt samhälle där människor tror på sin egen och sin motståndares värdighet.

3.4.3 Vår kyrka förkunnar herraväldet. Guds herravälde²⁶ kan inte förbindas med något jordiskt rike²⁷. Jesus sade inför Pilatus: *"Ja, jag är en kung, men mitt rike är inte av denna världen"* (Johannes 18:36 och 37). Och S:t Paulus säger: *"Guds herravälde är inte mat och dryck utan rättfärdighet och fred och glädje i den helige anden"* (Romarbrevet 14:17). Därför är religionen inte ett stöd eller sanktion för någon som helst förtryckande politisk ordning. Den är ett stöd för rättvisa och sanning och för människans värdighet, och strävar efter att rena ordningar där människan förtrycks och hennes värdighet förnedras. Guds herravälde på jorden är inte knutet till någon som helst politisk inriktning, ty det är större och mer omfattande. Varje politisk ordning innebär en begränsning av det. .

3.4.4 Jesus Kristus sade: *"Se Guds herravälde är ibland er"* (Lukas 17:21). Detta välde, som är närvarande bland oss och i oss, är en utsträckning av frälsningens hemlighet. Det är en Guds närvaro bland oss och vi uppfattar denna närvaro i allt vad vi gör och säger. I denna gudomliga närvaro arbetar vi tills rättvisan som vi ser fram mot blir verklighet i vårt land.

3.4.5 De grymma villkor som den palestinska kyrkan har levt och lever under har fått henne att förfina sin tro och klargöra sin kallelse på ett tydligare sätt. Vi har studerat

²⁶ Jfr. not 5.

²⁷ *malakût*, "herravälde", *mamlaka*, "rike" och *malik*, "kung" är bildade av samma rot (*mlk*); verbet har innebörden "äga".

vår kallelse och förökat vår insikt om den mitt i plågan och lidandet. Vi bär idag kärlekens kraft i stället för hämndens kraft, och livets kultur i stället för dödens kultur. Detta är en källa till hopp för oss och för kyrkan och för världen.

3.5 Uppståndelsen är ett fundament för vårt hopp. Så som Jesus uppstod segrande över döden och det onda, kan vi och varje invånare i detta land segra över krigets onda. Vi kommer att förbli en kyrka som vittnar²⁸ och som står fast och verkar i uppståndelsens land.

4. Kärleken

Kärleksbudet

4.1 Vår herre Kristus sade till oss: *"Älska varandra så som jag har älskat er" (Johannes 13:24)*. Och han har tydliggjort hur kärleken är och hur man skall handla med fienderna. Han sade: *"Ni har hört att det är sagt: Älska den närstående och hata din fiende. Men jag, jag säger er: Älska era fiender och be för dem som förföljer er, så är ni barn till er fader som är i himlarna, ty han låter solen gå upp över onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och förtryckare . . . och var ni fullkomliga så som er himmelske fader är fullkomlig" (Matteus 5:45-47)*. Och S:t Paulus sade: *"Vedergäll inte någon med ont för ont" (Romarbrevet 12:17)*. Och S:t Petrus sade: *"Återgålda inte ont med ont och förolämpning med förolämpning, utan välsigna, så skall ni ärva välsignelse, ty till det har ni kallats" (1 Petrusbrevet 3:4)*.

Motståndet

4.2 Detta ord är tydligt. Kärleken är vår herre Kristi bud till oss, och det omfattar vänner och fiender. Det är en tydlig vägvisare för oss, vilka omständigheter vi än är i som tvingar oss att göra motstånd mot det onda av vilket slag det än är.

4.2.1 Kärleken är att se Guds ansikte i varje människa. Varje människa är min bror eller min syster. Men att se Guds ansikte i varje människa innebär inte att acceptera det onda eller aggressionen från hennes sida, utan kärleken söker rätta till det onda och stoppa aggressionen. Det faktiska förtrycket mot det palestinska folket, dvs. den israeliska ockupationen, är ett ont som det är nödvändigt att stå emot. Den är ett ont

²⁸ Roten *shhd* ger innebörden av såväl vittnesbörd som martyrskap.

och en synd som det är nödvändigt att motstå och att få att upphöra. Detta ansvar faller i första hand på palestinierna själva som befinner sig under ockupationen. Den kristna kärleken kallar till motstånd, för kärleken sätter en gräns för det onda genom att följa rättvisans vägar. Därefter faller ansvaret på det internationella samfundet²⁹, eftersom den internationella rätten idag är det som reglerar relationerna mellan folken. Till sist faller ansvaret på förtryckaren själv att befria sig själv från det onda som han befinner sig i, och från förtrycket som han har pålagt den andre.

4.2.2 När vi har granskat folkens historia har vi funnit talrika krig och motstånd mot krig genom krig, och mot våld genom våld. Det palestinska folket har färdats på folkens väg, inte minst i de första stadierna av dess strid med den israeliska ockupationen. Det har även kämpat en fredlig kamp, inte minst under den första intifadan. I allt detta ser vi att det är nödvändigt för alla folk att finna en ny väg i sina relationer med varandra och i att lösa sina kontroverser. Det handlar om att undvika den militära styrkans väg och istället slå in på rättvisans väg. Detta gäller först och främst militärt starka folk, som har makt att påtvinga sitt förtryck på svaga folk.

4.2.3 Vi säger att motståndet är vår kristna hållning inför den israeliska ockupationen. Motståndet är en rätt och en plikt som åligger den kristne. Men det motståndet är i enlighet med kärlekens logik. Det är ett kreativt motstånd, dvs. det skall finna mänskliga vägar som vänder sig till själva fiendens mänsklighet: Guds avbild i fiendens själva ansikte. Och att ta ställning för motståndet i ljuset av denna vision. Det är den effektiva vägen att stoppa förtrycket och förmå förtryckaren att sätta gräns för sin aggression, och nå det sökta målet, dvs. att få tillbaka landet och friheten och värdigheten och självständigheten.

4.2.4 Vår herre Kristus har lämnat ett exempel för oss att följa: Vi måste motstå det onda. Men han lärde oss att inte motstå det onda med det onda. Det är ett svårt bud, inte minst när fienden är besluten att visa sin överlägsenhet och förvägra oss vår rätt att stanna här. Det är ett svårt bud, men det är det enda budet som förmår stå fast inför de tydliga uttalandena från ockupationsmakten som avvisar vår existens.

²⁹ Ordet *usra* betyder "familj", men används just i det politiska språket också om de internationella organen som FN och liknande, och om det internationella politiska spelets aktörer.

Liksom inför de många skäl som den anför för att fortsätta att tvinga på oss ockupationen.

4.2.5 Motståndet mot ockupationens onda innefattas följaktligen i den kristna kärlek som avvisar det onda och som står emot det. Det är motstånd mot förtrycket i alla dess former, med de metoder som ingår i kärlekens logik. Vi använder oss av alla möjligheter för att åstadkomma fred. Vi gör motstånd genom civil olydnad. Vi gör inte motstånd genom död utan genom att respektera livet. Vi respekterar och uppskattar var och en som intill denna dag offrat sitt liv för vårt land. Och vi säger att varje landsman måste vara redo att försvara sitt liv och sin frihet och sitt land.

4.2.6 Följaktligen ser vi att till det fredliga motståndet hör det som görs av civila palestinska organisationer, av internationella NGO:s, och av en del religiösa institutioner som uppmanar individer, företag och stater till ekonomisk och handelsmässig bojkott av allt som ockupationen producerar och till att avstå från all investering i denna. Vi anser att dessa stödkampanjer måste utföras öppet och med allvar och uppriktighet, och ärligt hävda att ändamålet inte är hämnd på någon. Syftet är att sätta gräns för det pågående onda, och att befria förtryckaren och den förtryckte från det, så att båda folkens befrias från de israeliska regeringarnas extremistiska ståndpunkter, och att de båda når rättvisa och försoning. I denna anda och genom denna strävan kommer vi till sist att nå den lösning vi längtar efter på samma sätt som det skedde i Sydafrika och för många befrielseörelser i världen.

4.3 Genom vår kärlek skall vi komma över dessa orättvisor för att lägga en grund för ett nytt samhälle, för oss och för våra motståndare. Vår framtid och deras framtid är *en*. Antingen en våldets cirkel som vi går under i tillsammans, eller en fred i vilken vi mår väl i samma mån. Vi uppmanar israelerna att överge sitt förtryck mot oss och inte förvränga den sanna bilden av ockupationens verklighet genom att påstå att motstånd är terrorism. "Terrorismen" rötter är människans förtryck och ockupationens onda. Detta är saker som måste upphöra om det finns en uppriktig vilja att få slut på "terrorismen". Vi uppmanar israelerna att vara partners för fred och inte partners i en våldscirkel som inte har något slut, och att vi tillsammans ska stå emot det onda, ockupationens onda och den helvetiska cirkeln av våld.

5. Vårt ord till våra bröder

5.1 Vi står alla idag inför en blockerad väg och inför en framtid som förkunnar hemsökelse. Vårt ord till alla våra kristna bröder är ord av hopp, tålmod, fasthet och förnyade ansträngningar för en bättre framtid. Vi säger till dem: Vi är i detta land. Vi bär ett budskap och vi skall fortsätta att bära det, även bland törnen och blodsutgjutelse och dagliga svårigheter. Vi sätter vår hopp till Gud. Han är den som skall skänka oss lättnad när han så vill. Samtidigt arbetar vi med honom – han är hög! – i enlighet med hans gudomliga vilja för uppbyggnad och motstånd mot det onda och för att föra rättvisans och fredens stund närmare.

5.2 Vi säger till dem: Detta är botgöringens³⁰ tid. Boten återför oss till kärlekens gemenskap med varje lidande, med fångarna och de sårade och dem som skadats med tidsbegränsad eller bestående invaliditet, med barnen som inte kan uppleva sin barndom och med var och en som begråter en sin käre. Kärlekens gemenskap säger till den som tror i ande och sanning: När min broder är fånge, då är jag fånge. När min broders hem har förstörts, då är det mitt hem som är förstört; när min broder har dödat, då är jag dödad. Vi har alla del av utmaningarna och är delaktiga i allt som hänt och händer. Som individer eller som kyrkoledare har vi tigit vid en tidpunkt då vi borde ha höjt vår röst för att kritisera förtrycket och ta del i lidandet. Det är botens tid för tystnaden och för likgiltigheten och för bristen på deltagande, vare sig vi inte höll fast vid vårt vittnesbörd i detta land utan emigrerade, eller för att vi inte tänkte och inte arbetade tillräckligt för att nå fram till en ny en vision. Vi var splittrade och svek därmed vårt vittnesbörd och försvagade vårt ord. En botgöring för vår omsorg om våra institutioner, ibland på bekostnad av vårt budskap, och att vi så tystade den profetiska rösten som anden har givit kyrkorna.

5.3 Vi uppmanar våra bröder till ståndaktighet i denna svåra tid, så som vi har stått fast genom seklerna och under den växlande följd av stater³¹ och regeringar. Var tålmodiga, ståndaktiga, fyllda av hopp – och fyll med den varje broders hjärta som har del i samma svårigheter: *”Var alltid redo att svara var och en som begär vägledning av er om det som ni äger av förhoppning” (1 Petrusbrevet 3:15).* Och var strävsamma, ta del i varje uppoffring som motståndet begär. Gör det med kärlek, för att besegra den prövning som vi befinner oss i.

³⁰ Ordet *tawba* innebär såväl ”omvändelse” som ”botgöring”, ”bot”.

³¹ Ordet *dawla* betyder ”dynasti” men också, i det moderna språkbruket, ”stat”.

5.4 Vårt antal är litet, Men vårt budskap är stort och viktigt. Vårt land är i pressande behov av kärlek, och vår kärlek är ett budskap till muslimen och till juden och till världen.

5.4.1 Vårt budskap till muslimerna är ett budskap av kärlek och för ett liv tillsammans och en uppmaning att befria sig från fanatism och extremism. Det är också ett budskap till världen att muslimerna inte skall betraktas som terrorister utan som människor att leva tillsammans med i fred och gemensam dialog.

5.4.2 Vårt budskap till judarna är: Fast vi har stridit och fortsätter att strida är vi idag och i morgon i stånd att leva i kärlek tillsammans. Vi kan organisera vårt politiska liv, med alla dess komplexiteter, genom denna kärlekens logik och genom dess styrka, när ockupationen väl har upphört och rättvisan upprättats.

5.4.3 Trons ord säger till var och en som är engagerad i politiskt arbete: Människan är inte gjord för hat. Det är inte acceptabelt att känna avsky och det är inte acceptabelt att du dödar eller att du dödas. Kärlekens kultur är en kultur som tar emot den andre. Genom detta fulländas människans väsen och samhällets fundament säkras.

6. Vårt ord till världens kyrkor

6.1 Vårt ord till världens kyrkor är för det första ett ord av tack för den solidaritet med oss som de visat i ord och gärning och närvaro bland oss. Det är ett ord av pris för de talrika ståndpunktstagandena av kyrkorna och de kristna som stöder det palestinska folkets rätt att bestämma sitt öde. Det är ett budskap av solidaritet med de kyrkor som har fått obehag på grund av sina ståndpunkter till stöd för sanning och rättvisa. Men det är också ett rop på bot: att åter granska de fundamentalistiska teologiska ståndpunkter som stöder en politik som förtrycker den palestinska människan. Det är ett rop att stå tillsammans med den förtryckte och att bevara Guds ord som ett glatt budskap för alla, och inte förvandla det till ett vapen som mördar den förtryckte. Guds ord är ett kärlekens ord till allt han skapat: Gud är inte allierad med *en* mot en annan och inte en motståndare till *en* inför en annans ansikte. Gud är allas herre som älskar alla, som begär rättvisa av alla, och som givit samma sina bud åt alla. Därför önskar

vi från kyrkorna att de inte ger teologisk täckning åt det förtryck som vi befinner oss i, dvs. för ockupationens synd som påtvingats oss. Vår begäran idag till våra systrar bland alla kyrkor är denna: Är ni i stånd till att hjälpa oss att få tillbaka vår frihet och därigenom hjälpa de båda folken att uppnå rättvisa och fred och säkerhet och kärlek?

6.2 För att förstå den verklighet som vi befinner oss i säger vi till kyrkorna: Stå upp och se! Vi vill göra er medvetna om vår sanna verklighet, och tar emot er som pilgrimer som kommer till oss för att be, bärande ett fredens och kärlekens och försoningens budskap. Ni kommer att lära känna verkligheten såväl som både den israeliska och den palestinska människan.

6.3 Vi fördömer varje form av rasism, såväl den religiösa som den etniska, inklusive antisemitism och avskyn mot muslimer (islamofobi). Vi uppmanar er att fördöma den och att ta avstånd från alla dess yttringar. Likaså uppmanar vi er att säga ett sanningens ord och hävda sanningen beträffande den israeliska ockupationen av de palestinska områdena. Som vi tidigare sagt: Vi ser bojkott och ett tillbakadragande av investeringar som icke-våldsverktyg för att förverkliga rättvisa och fred och säkerhet för alla.

7. Vårt ord till det internationella samfundet

7. Vårt ord till det internationella samfundet är vår begäran till det att avstå från "att mäta med två olika mått". De internationella resolutionerna som gäller den palestinska frågan skall tillämpas lika på alla parter. Ty att tillämpa internationell lag på somliga men inte tillämpa dem på andra lämnar dörren vidöppen för djungelns lag. Det rättfärdigar väpnade grupper och ett antal staters hävdande att det internationella samfundet inte förstår annat än styrkans logik. Därför uppmanar vi till ett svar på det som de civila och religiösa institutionerna uppmanat till, så som vi har nämnt tidigare: Att börja tillämpa en ordning med sanktioner mot Israel. Vi upprepar än en gång, att detta inte är hämnd utan ett seriöst arbete för att uppnå en rättvis och slutgiltig fred, som gör slut på den israeliska ockupationen av de palestinska områden och de övriga arabiska områdena³² och garantera säkerhet och fred för alla.

³² Dvs. Golan

8. De judiska och islamiska religiösa ledarna

8. Sist vänder vi vårt rop till de religiösa och andliga ledarna, de judiska och de islamiska, tillsammans med vilka vi delar vår vision av människan som skapad av Gud med lika värdighet. Därför är det också en plikt för var och en av oss att försvara den förtryckta människan och den värdighet som Gud har skänkt henne. Låt oss därför tillsammans lyfta oss över de politiska ståndpunkter som har misslyckats ända tills nu, och som fortfarande för oss på misslyckandets vägar och till fortsatt lidande.

9. Vår uppmaning till vårt palestinska folk och till israelerna

9.1 Det är en uppmaning till att se Guds ansikte i varje människa och att komma över fruktans eller etnicitetens³³ gränser för att upprätta en konstruktiv dialog, och inte fortsätta med manövrar som inte tar slut och som inte har annat mål än att bibehålla läget som det är. Vår uppmaning är att nå en enda vision, byggd på jämställdhet och partnerskap, inte på överlägsenhet eller förnekande av den andre, eller på aggression med fruktan och säkerhet som argument. Vi säger att kärleken är möjlig och att det ömsesidiga förtroendet är möjligt. Därför är freden möjlig, och den slutgiltiga försoningen är möjlig. Därigenom förverkligas rättvisa och säkerhet för alla.

9.2 Utbildning är en viktig sak. Det är nödvändigt att utbildningsprogram verkar för att människor kan lära känna den andre som han är, och inte speglad genom konflikten eller fiendskapen eller religiös gruppstillhörighet.³⁴ De religiösa och humanistiska utbildningsprogrammen är idag influerade av denna konflikt. Tiden har kommit att starta nya utbildningsprogram som visar Guds ansikte i den andre och som säger till alla att vi förmår älska varandra och att vi skall bygga vår framtid tillsammans i säkerhet och fred.

9.3 Att förverkliga idén om den judiska staten, eller den islamiska, förkväver staten och stänger in den inom trånga gränser, och gör den till en stat som sätter landsman framför landsman och exkluderar och gör åtskillnad mellan sina medborgare. Vår uppmaning till religiösa judar och muslimer är att staten må vara till för alla dess medborgare, byggd på respekt för religionen men också på jämställdhet och rättvisa och frihet och respekt för mångfald och inte på numerär eller religiös dominans.

³³ Ordet *'irq* kan översättas ras, eller folkstillhörighet, eller etnicitet, eller härstamning.

³⁴ Ordet *'asabiyya* betecknar gruppsolidariteten, men har också en innebörd av nitälskan, fanatism.

9.4 Till de palestinska ledarna säger vi att de inre splittringarna försvagar oss och är orsak till ökat lidande. Inget rättfärdigar det. Det måste därför oundvikligen sättas en gräns för dessa, för det allmänna bästa. Det är viktigare än alla partiernas välfärd. Vi begär av det internationella samfundet att få hjälp till denna enhet och att det palestinska folkets vilja respekteras så som det fritt har uttryckt den.³⁵

9.5 Jerusalem är den andliga grunden för vår vision och för hela vårt liv, eftersom det är staden som Gud har givit en särskild plats i mänsklighetens historia. Det är staden till vilken alla folk skall röra sig. Och de skall församla sig i den i vänskap och kärlek i närvaro av den ende unike Guden, i enlighet med profeten Jesajas vision: *"Och det skall vara i dagarnas ände att Herrens hus' berg görs fast på bergens topp och reser sig över kullarna, och alla nationer³⁶ skall färdas till det . . . och det skall döma mellan folken och fälla avgörande mellan de många folken, och de skall slå sina svärd till plogbillar och sina spjut till skäror, och nation skall inte resa svärd mot nation och de ska inte lära sig krig efter detta"* (Jesaja 2:2-5)

På denna profetiska vision, och på den internationella legaliteten som gäller hela Jerusalem, där det idag finns två folk och tre religioner, måste varje politisk lösning baseras. Det är den första frågan om vilken en överenskommelse är nödvändig. Ty erkännandet av Jerusalems helighet och dess budskap kommer att vara en källa till inspiration för hela problemets lösning. Det är ett problem som handlar om ömsesidigt förtroende och en gemensam förmåga att bygga "ett nytt land" i detta Guds land.³⁷

10. Vårt hopp och vår tro på Gud

10 I frånvaro av allt hopp upphäver vi ett rop av hopp, ty vi tror på Gud, en välgörande och rättvis Gud. Och vi tror att hans välvilja till sist kommer att segra över oviljans och dödens onda som förblivit intill nu i vårt land. Och vi skall se "ett nytt land"³⁸ och "en ny människa" som stiger uppåt genom hans ande tills hon uppnår en kärlek till varje broder och syster i detta land.

³⁵ Dvs. i valet 2006.

³⁶ I det moderna språkbruket har ordet *umma* (plur. *umam*) fått innebörden "nation" – *al-umam al-muttaḥida*, Förenta Nationerna.

³⁷ Jfr. not 7. Alltså: man kan associera även till Uppenbarelsebokens ord (21:1) om "en ny jord".

³⁸ Jfr. föregående not.